

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2277/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése „és jogegységi panasz” szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Cséffai Attila Csaba kamarai jogtanácsos) eljáró gazdasági társaság indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 50. § (1) bekezdésének „és jogegységi panasz” szövegrésze alaptörvény-ellenessége megállapítását és *pro futuro* megsemmisítését, valamint az ügyében való alkalmazás kizárását kezdeményezte.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben az elsőfokú bíróság az indítványozó felperes által szerződés létrejöttének megállapítása és eladói tulajdonjog bejegyzési jognyilatkozat pótlása iránt benyújtott keresetét elutasította.
- [3] Az indítványozó felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel érintett rendelkezéseit helybenhagyta.
- [4] A jogerős ítélettel szemben az indítványozó felperes felülvizsgálati kérelmet és felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet terjesztett elő, melyet a Kúria végzésében visszautasított.
- [5] Az indítványozó felperes a Kúria felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet visszautasító végzésével szemben jogegységi panaszt nyújtott be. A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a jogegységi panaszt a Jpe.II.60.010/2024/4. számú végzésében visszautasította. Indokolásában kifejtette, hogy a jogegységi panasz, mivel a felperes az eljárási illetéket hiányosan róta le, érdemben nem volt elbírálható.
- [6] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Itv. 50. § (1) bekezdésének „és jogegységi panasz” szövegrésze alaptörvény-ellenessége megállapítását és az Abtv.

41. § (1) bekezdése alapján – *pro futuro* hatállyal történő – megsemmisítését kezdeményezte az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme miatt.

- [7] Indítványában részletesen kifejtette, hogy az ltv. támadott szövegrésze, amely a jogegységi panasz eljárás illetékét a pertárgyérték 10 %-ában határozza meg, bizonyos esetekben – mint ügyében is – nem felel meg az arányosság követelményének, az eljárási illeték emiatt elszakadva annak céljától és jellegétől, gyakorlatilag a jogérvényesítést, esetében a bírósághoz forduláshoz való jogot lehetetleníti el.
- [8] Érvelése alátámasztásaként hivatkozott az Alkotmánybíróság, valamint az Emberi Jogok Európai Bíróságának az eltúlzott bírósági illeték és a bírósághoz fordulás joga kapcsolatával összefüggő gyakorlatára.
- [9] 3. A pénzügyminiszter *amicus curiae* beadványban ismertette az alkotmányjogi panasszal kapcsolatos szakmai álláspontját.
- [10] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése előírja, hogy az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálása előtt dönteni kell annak befogadásáról. Az alkotmányjogi panasz befogadásáról az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján – figyelemmel az Abtv. 47. § (1) bekezdésére, 50. § (1) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 5. § (1) és (2) bekezdéseire – tanácsban eljárva dönt. A panaszt akkor lehet befogadni, ha az megfelel a törvényben előírt formai és tartalmi követelményeknek, különösen az Abtv. 26-27. és 29-31. §-aiban foglalt feltételeknek. Ezekon kívül az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *a)-f)* pontjaiban foglalt kritériumoknak. Az Abtv. 56. § (3) bekezdés értelmében a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [11] 4.1. Az alkotmányjogi panasz a törvényi feltételeknek az alábbiak szerint felel meg:
- [12] Az indítványozó által 2024. április 17. napján kézhez vett kúriai végzés ellen 2024. május 23. napján az elsőfokú bíróságon benyújtott alkotmányjogi panasz – az Abtv. 30. § (1) bekezdésére és az Ügyrend 28. § (1) bekezdésére figyelemmel – határidőben érkezett. A jogi képviselő a meghatalmazását csatolta. Az indítvány a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeinek eleget tesz. Tartalmazza: *a)* a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza [Abtv. 26. § (1) bekezdés]; *b)* az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét; *c)* az Alkotmánybíróság által vizsgálendő jogszabályi rendelkezést; *d)* az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését; *e)* indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével; valamint *f)* kifejezett kérelmet arra, hogy az

Alkotmánybíróság semmisítse meg a támadott rendelkezést. Az indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőséget kimerítette.

- [13] 4.2. Az alkotmányjogi panaszban támadott jogszabályi rendelkezés bírósági eljárási illetékről rendelkezik, ezért az Alkotmánybíróságnak az indítvány alapján azt is vizsgálnia kellett, hogy az egyes hatásköreinek gyakorlását korlátozó szabály, nevezetesen az Alaptörvény 37 cikk (4) bekezdése, jelen ügyben alkalmazandó-e.
- [14] Az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdése értelmében mindaddig, amíg az államadósság a teljes hazai össztermék felét meghaladja, az Alkotmánybíróság a 24. cikk (2) bekezdés b)–e) pontjában foglalt hatáskörében a központi költségvetésről, a központi költségvetés végrehajtásáról, a központi adónemekről, az illetékekről és járulékokról, a vámokról, valamint a helyi adók központi feltételeiről szóló törvények Alaptörvénnyel való összhangját kizárólag az élethez és az emberi méltósághoz való joggal, a személyes adatok védelméhez való joggal, a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságához való joggal vagy a magyar állampolgársághoz kapcsolódó jogokkal összefüggésben vizsgálhatja felül, és ezek sérelme miatt semmisítheti meg. Az Alkotmánybíróság az e tárgykörbe tartozó törvényeket is korlátozás nélkül jogosult megsemmisíteni, ha a törvény megalkotására és kihirdetésére vonatkozó, az Alaptörvényben foglalt eljárási követelmények nem teljesültek.
- [15] Az Alkotmánybíróság következetes érvényesített álláspontja, hogy a hatásköri korlátot megszorítóan értelmezi {lásd először: 40/2012. (XII. 6.) AB határozat, Indokolás [20]} és ennek keretében a zártkörű felsorolásban szereplő törvények egyes normáit azok tartalmi vizsgálata alapján sorolja a korlátozás hatálya alá. Eszerint nem az egyes törvények, hanem konkrét törvényi rendelkezések tartoznak a kivételes eljárás alá {lásd: 22/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [8]–[9]}.
- [16] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben, fenti gyakorlatát követve megállapította, hogy az Itv. 50. § (1) bekezdése és annak támadott szövegrésze tartalmát tekintve az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdése által felsorolt törvényi előírások közé tartozik, mivel bírósági eljárás illetékét – és annak mértékét – megállapító rendelkezés. Az Alaptörvénybe foglalt korlátozás kifejezett célja a központi költségvetés bevételi forrásaira vonatkozó törvényi szabályok alkotmányossági kontrolljának kizárása, az illetékfizetési kötelezettség pedig a közteherviselés része, amely közjövédelmet, az állami funkciók teljesítésének anyagi fedezeteként állami bevételt biztosít {lásd: 3280/2017. (XI. 2.) AB határozat, Indokolás [17]}.
- [17] Az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdés első mondata – amennyiben a hatásköri korlát többi alkalmazási feltétele teljesül – kizárólag azt teszi lehetővé az Alkotmánybíróság számára, hogy az illetékekről szóló törvény érintett rendelkezését pontosan megjelölt alapjogokkal összefüggésben vizsgálja felül, és kizárólag ezek sérelme miatt semmisítse meg. Ezek a következők: az élethez és az emberi méltósághoz való jog, a személyes adatok védelméhez való jog, a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságához való jog, valamint a magyar állampolgársághoz kapcsolódó jogok.

[18] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó által felhívott, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jog nem található meg a hivatkozott felsorolásban, tehát ezzel összefüggésben alkotmányossági felülvizsgálat nem folytatható.

[19] 5. Jelen ügyben és indítvány alapján ezért az Alkotmánybíróság az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt – hatáskör hiányában – az Abtv. 64. § a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2024. december 17.

Haszonicsné dr. Ádám Mária s.k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s.k.,
alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s.k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s.k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s.k.,
alkotmánybíró